

nserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
16 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskani se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Našim turškim prijateljem.

Znano je, da se naši nasprotniki tako radi ponašajo ne le z ljubeznijo do svobode, ampak posebno tudi z omiko in častenjem vsega, kar je blago. Če bi jim človek vse to verjel, bi moral misliti, čuda kako blagi ljudje so, kako dobrovoljni, dobrodušni, kako radi pomagajo vsakemu, kako se trudijo za pravo srečo drugih; nasprotno pa, kako sovražijo vse zeló, kako se jim studi vsaka omiki in človekoljubju nasprotna reč.

Tako bi človek mislil in občudoval bi jih zavoljo njihovih vzvišenih čednosti. Ali kako bi se varal! Po delih je soditi človeka, ne po besedah. Turek namreč je zdaj v Evropi še najsurevnejši človek, v omiki daleč za vsemi drugimi narodi, zato jim pa v grozovitosti in vseh strastih daleč naprej; dostikrat med njimi in afrikanskimi divjaki skoro ni nobenega drugega razločka, kakor barva kože. Dežela njegova je smrdljivo gnojišče pred manj ali bolj obdelanim, lepim in dišečim evropskim vrtom; tedaj bi bilo misliti, da bodo nemški in magjarski „kulturträgerji“ na vso moč si prizadevali odpraviti to smrdljivo gnojišče prej ko mogoče, do tje pa si tišali nosove pred njim.

Kako pa mora človek strmeti, če vidi, bere in sliši vsak dan nasprotno, če vidi, da se ti civilizirani ljudje potezajo za to smrdljivo gnojišče, se bratijo s Turki, onim narodom, v čigar deželi še ni nobene kali omike in izobraževanja in je tudi nikdar ne bo, dokler bo Turkom najvišja državna postava koran, ki naravnost prepoveduje vsako učenost svojim vernim. Naši liberalci, ki oznanjujejo svobodo ob vseh voglih, se bratijo s Turčini, pri

kterih je robstvo v najobilnejšem cvetu, katerim drugoverec še človek ni, ampak pes, „giaur“, ktere brcaš, trpinčiš in dereš, kedar in kolikor se ti ljubi, in kateri se zoper tako silo in krivico še pritožiti ne sme ali če se pritoži, nič ne opravi. Ti liberalci, ki se s svojim brezverstvom bahajo, se potezajo za grozoviti, vsem drugovernikom boj napovedajoči koran. S kakim veseljem trobijo brz vsako novico o turških „zmagah“, s kako slastjo jo potem prežvekaajo!

Tem ljudem, liberalcem, kulturnim branjevcem, omikancem in ljudoljubom podamo tu nekoliko sadja na turškem polju zadnje dni nabranega, tedaj še „frišnega“, in jim želimo, da bi jim dobro teknilo. Gotovo jih bo veselilo, da se njihovi prijatelji tako vrlo obnašajo.

O turški zverinski grozovitosti se piše „Primorcu“ iz Motavice sledeča dogodba, pri kateri, če jo le bere, človeku lasje po konci stopijo. Kedar Turčini ropajo, palijo in na kolce natikajo, tolažijo mučence rekoč: „Ne boj se, saj te branijo reforme“. Preteklo nedeljo, 23. aprila, se je dogodila v nebo vpijoča grozovitost v vasi Foča blizu Dervente. Okoli 30 Turčinov je napadlo kmečko hišo in zahtevalo, naj kmet polovi svojo perutnino po dvorišču in jim jo speče. Kmet gre in lovi po vrtu piščeta, med tem pa se lotijo Turki žene in pet let starega deteta. Dete nasade živo na železen drog in silijo mater, naj naredi ogenj. Ko pride oče nazaj in prinese piščeta, kriče Turčini: „Zdaj jih ne maramo več, smo že drugih dobili; le drži drog, da žena naredi ogenj“. Ko se je to zgodilo, silijo Turčini očeta peči lastno dete. Da bi pa bile muke staršev še večje, je morala

mati ogenj netiti, oče pa drog vrtiti tako dolgo, da je bilo dete popolnoma pečeno. Potem so divje zveri turške trpinčile starše ter jih silile jesti lastnega otroka. „No, glejte“, so se posmehovali Turki, „kake pečene golobe vam reforme prinašajo“.

Druga silovitost. Jovan Garač iz Vakufe je šel mirno domu. Zunaj vasi sreča nekaj Turkov. Ti brz potegnejo svoje handžare in ga napadejo. Najprej mu odsekajo obe roki, potem ga hudo obsekajo po vsem životu, slednjič, ko je iz sto ran mu že vrela kri, mu odrežejo glavo.

Pa ne samo na turški zemlji, tudi na avstrijskih tleh uganjajo grozovitosti. Dne 19. aprila namreč pride avstrijska vojaška patrola iz Boričevega v spodnji Lapac in naznani serežanskemu poveljništvu, da so Turki pastirja Dana Došeno iz gornjega Lapca na avstrijski zemlji ubili.

Srbski „Istok“ ima cele vrste poročil o tem, kako turške čete ob meji kradejo, ropajo in ubijajo srbske podložne. Vsled tega so Srbi tako razjarjeni, da — kakor piše omenjeni list — če jih vlada ne bo hotela braniti, pomagali si bodo sami.

No, ljudoljubi nemčurski in liberalci, le glejte, tako širijo vaši prijatelji Turki omiko med jugoslovanskimi narodi! Zares, prav ponosni smete biti na to prijateljstvo in na svoj okus.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. maja.

Avstrijske dežele.

Obrazložitve ministrske so neki dognane. Madjarski listi so te dni silno

Zadnji dnevi v Ogleju.

(Izviran roman iz petega stoletja.)

Spisal Alojzij Lukovič.

(Dalje.)

XI.

Neznanski strah je obšel Oglejčane, videče strahovito, ogromno vojno hunsko. Molče strmé raz obzidja po planjavi, dvomljivo ogledovaje mestno vtrditev, dvomé, bo li mogla tacim navalom protiviti.

Celo mestno zastopništvo je stalo na obzidji, in ogledavši si sovražnika se je podalo skupaj na kapitol k posvetu za blagor mesta. V sredini velike dvorane sedi na vzvišenem stolu Menapij, oblečen v bojno opravo, čez katero visi dolga, krasno okinčana in obšita rimska halja, obraz mu je miren, pogled jasen. Tik njega na vsaki strani sedi po en konzul, njima sosedujeta dva edila, v katerih področje spada mestni red in javna varnost; potem se vrsté kvestorji, katerih posel je sodništvo, na koncu sta ljudska branitelja — tribuna — ki

imata braniti pravice prostega naroda nasproti plemstvu in državni mogočnosti. Konečno krog in krog sedi celi zbrani mestni svet, obstoječ iz zdatnega števila senatorjev, osivelih že v tem častnem dostojanstvu. Šepnil je med raznim razgovorom nekdo, naj se mesto pogaja s sovragom, kajti nemogoče bi bilo protiviti mogočni sili. In to mnenje ni padlo na nerodovitna tla, več svetovalcev ga je odobrilo z očitno zadovoljnostjo. Kot bi ga modras pičil, poskoči s sedeža konsular in mestni poveljnik ter z gromčim glasom prične:

„Senatus amplissime! Kaj slišijo moja ušesa! Ponosni Rimljan, kateri je do zdaj svetu postave narekoval, naj se ukloni na prvi mah divjemu sovragu?! Ordo splendidissime! Je li mogoče prenašati misel, da pustimo naše žene in device v pohotnih rokah tem zmajem? Kaj, ali se ne zna več bojevati Rimljan? Ali so nam kite ostarele? In v naših žilah ne teče mar več gorka kri? Se je li mestno obzidje podrlo? So se li štiti potrgali? kopja polomila in meči razkrhali? Kaj, ali Rimljan ne zna več umreti za pravico in domovje? Ah, tedaj je

res, kar pravi barbar, da je jug opešal, da ostarelemu in onemoglemu Rimljanu se poje mrtvaška pesem. Da bi se Oglej ne vzdrlžal! Ste li pozabili, kolikokrat se je krog našega zidovja bojni ples vršil, a Oglej še stoji in je krasnejši kot nekdanj? Ste li zabili leta 172. po Kristu, ko so ga divji Markomani oblegali, a zastonj, umakniti so se morali hrabri pesti naših pradedov? Car Maksimin, bivši traciški pastir, okoli leta 237. ni nič opravil, le predmestja je razdjal, mesta ni dobil. Konstantin mlajši, zapadni car, je oblegal mesto v boju z bratom Konstantom, a naši mestjani uničijo armado in ubijejo ležečega Konstantina l. 340. Celó car Julijan, znani verski odpadnik, leta 361. jih oblega, a nič ne zamore. Kaki izgledi naših pradedov! Res Gotov kralj, pogumni in razumni Alarih okoli leta 400 razdene Akvilejo, a le po slavnem boju, pa Oglej še krasnejše cvete. Res ne dolgo potem, šest let pozneje, prileti divji Radagajs z 200.000 oboroženimi barbari, ter ga zopet razdene, a Oglej vstane iz razvalin. Res prihrujejo Alani in Vandali, divji narodi, leta 408, a le po hudem boju ga

hujskali proti takraj-litavskim deželam in bi jim bili nemudoma vojsko napovedali, če bi bilo to v njihovi moči. Prav dobro pa jim nekdo v „Vaterlandu“ dokazuje, da je tesno zedinjenje dežel ogerskih z drugimi avstrijskimi deželami za une veliko potrebnejše nego za te. Madjari naj si tedaj ne prizadevajo tolikanj, da bi bili samostalni in da bi se ločili od Avstrije ter naj ne zahtevajo reči, ki bi jim bile v škodo. Čem ohlapnejša je vez med Cisló in Transló, tem večja je nevarnost, da pri kakem evropskem viharju razpadete in potem z Bogom, Madjari, katerih je le 4 milijone, ki se morajo vtopiti v morju slovanskem, ki jih od vseh strani obdaja. Le v tesni zgodovinski zvezi z monarhijo Karla VI. se zamorejo rešiti.

Dunajski knez in nadškof, dr. Janez Rudolf Kučer je bil v nedeljo 30. aprila slovesno vmeščen. Procesija je šla iz cerkve avguštinske v stolnico sv. Štefana, kjer je papežev nuncij služil sv. mašo, potem pa nadškofu izročil „pallium.“ Svečanosti sta se vdeležila škofa linški in šentpolitski, pa ministra Štremajer in Holzgethan.

Avstrijski poročnik v Parizu grof Apponyi je 29. aprila maršalu Mac Mahonu izročil svoja pisma in še ta teden zapusti Pariz. Dokler se ne imenuje njegov namestnik, bode poročništvo vodil poročniški svetovalec grof Kuefstein.

Francišek Palacky priobčil je 28. aprila v českih listih to le pismo: „Od mojih prijateljev vsled dovršene moje zgodovine česke napravljena svečanost je bila tako znamenita in velikanska, da je iznenadila mene in moje prijatelje. Ne le da je bilo k banketu prišlo toliko vdeležnikov, kolikor jih je v prostorne sobane moglo iti, došlo mi je tudi toliko čestitnih pisem, da se njihovo število, zlasti število telegramov ne more natančno določiti. In kako pristrčne, kako iskrene in navdušene so njihove besede! Moje zasluge pretiraje, spravljajo me v zadrego, ker je vsaka zahvala preborna in nezadostna. Vendar pa prosim, da bi moji prijatelji prijazno sprejeli to zahvalo, naj že bo, kakor si bodi. Reči moram, da bi se mi na večeru življenja mojega ne bilo moglo zgoditi nič tako prijetnega, tako veselega, kakor da sem se prepričal, da se je čut in zavest narodnosti in slovanske solidarnosti tako veselo zbudila ne samo med našimi rojaki na severu, ampak tudi po pokrajinah na jugu, da se nam ni treba več bati od dne do dne večje

poehlepnosti svojih sovražnikov, kar je tem več vredno, ker Slovanu naravno od nasprotuikov ne trpeti nobene zoprnosti, pa jim je tudi ne delati krivice.“

Andrassy pojde v Berolin, kjer bode z vnanjim ministrom ruskim in nemškim imel nekatere politične dogovore.

Vnanje države.

„Glas Crnogorca“ hudo graja časnika srbsko, češ, da vedno hujska proti Črnigori. Politika črnogorska je jasna in ne išče svoje koristi ne pri vnanjih državah ne pri Turkih. Če Srbija Turkom napové vojsko, ji bode Črnagora nemudoma sledila.

Z jugoslovanskega bojišča.

Muktar-paša se je 27. aprila iz Gačka vzdignil in 29. aprila po jako hudem boju prodrl v Nikšiće ter preskrbel jih z živežem. Tako je namreč Muktar paša sam poročal svojemu sultanu in v Carigradu so bili te zmage silno veseli, — prav tako, kakor dunajsko turška „N. Fr. Pr.“, ki je dolg uvodni članek spisala o „sramotnem propadu ustaje. Nikšić namreč je res važna trdnjava za oboje, Turke in ustajnike, in če bi jo ustajniki vzeli, potem bi bili v Hercegovini na popolnoma trdnih nogah. Ni tedaj čuda, da je Turkom veliko ležeč nad tem, da se ne podá, kar bi se zgodilo, ako bi živeža ne dobila. Zato je Muktarov telegram pri turških in drugih Turkih vzbudil silno veselje. —

Ali le ne prenašlo. Novejši telegrami poročajo to reč nekoliko drugače. Dunajskemu „Tagblattu“ se je namreč 1. maja iz Grahovega telegrafiralo, da noben Turek Muktarove čete Nikšića še videl ni, marveč, da je Muktar s svojo četo pri prelazih ob Dugem obkoljen in zajezen po številnih ustajnikih in da krvavi boj še traja. Še natančnejša poročila o tem prehudem boju ima hrvaški „Obzor“, namreč telegram s Cetinja 1. maja, kateri naznanja, da je ob Dugem boj končan, da so Turki zgubili čez 3000 mož. ustajnikov pa je ranjenih in mrtvih, okoli 120 mož. V tem boju je bilo Turkov 15.000 proti 5000 ustajnikom. Turkom na pomoč je pridrla posadka z Nikšić z več sto prebivalci vred, ki se je polastila pri Presjeku 300 repov tovarne živine z živežem obložene in s tem bežala v trdnjavo nazaj. (Od tod menda Muktarov telegram, da je Nikšić preskrbel z živežem.) Muktar paša se je, videč, da ne more prodreti, vtaboril, ali ustajniki so

žene na poti. Menim, da bode dobro, če jih za kteri koli slučaj pošljemo na bližnje otoke, na lagune, kamor sovražnik ne more priti. Mož videč, da je žena in deca v varnosti, vojuje lahkkejšega srca. Se ve, da siliti ne moremo nobene, če hoče ktera vztrajati pri možu, no, naj ostane, s pogumom svojim bode lahko navduševala moža.“

„Dobro, dobro“, kliče senat. V tem vstopi nek višji legijski poveljnik, naznani, da pred mestnimi vratami čakajo trije Huni, tirjaje svoboden vhod na dano besedo, in da želé govoriti pred slavnim zborom.

„Naj dojdejo“, reče Menapij, „skrbite, da se jim nič žalega ne zgodi, popolnoma svoboda jim je že na vsak način dovoljena po mednarodnem pravu. Poslanci so svete osebe.“

Nestrpljivo čaka svet prihoda teh ljudi, vseh pozornost je obrnjena na njihov prihod; radovedno in boječ se čakajo pogojev, kajti cel zbor je istih misli, da so ti poslanci kraljevi, ki bodo stavili pogoje.

(Konec prih.)

naskočili šance in jih zvečer po krvavem boju vzeli. Take bitve, ko ta, še ni bilo dozdej na tem kraju.

Drug telegram istega lista in od istega dneva iz Dubrovnika pritruje onemu iz Cetinj, in pristavlja, da boj še ni končan, ampak traja dalje, ker ustaši podé bežečo Muktarovo četo. —

Če je vse to res (in res je najbrže, ker bi Turki sicer slavili svojo zmago sijajno in bi bilo po vladinih listih gotovo kaj brati o nji), potem so vstajniki res izvršili junaško delo in vsa ta reč se mora drugače zasukati.

Sv. očetu se je 1. t. m. poklonila kraljeva rodbina grška in kraljevič danski s svojo soprogo. Od papeža so se podali k kardinalu Antonelliju, ki ni tako nevarno bolan, kakor so une dni pisarili nekteri listi italijanski. Včasih ga pač nekoliko nadleguje protin, vendar pa redkokrat tako zelo, da bi se ne mogel podati k sv. očetu.

Bavarski zbor obravnava volitve v Monakovem in jih bode skoro gotovo zavrgel. Nove volitve se bodo vršile po binkoštih.

Francoski list „La France“ piše, da za iztočnim vprašanjem pride na vrsto avstrijsko vprašanje, ker je madjarska hegemonija v ravno tako hudi stiski kakor država turška. Pri tej priliki, méni omenjeni list, bode Francija zahtevala kako odškodovanje. Ali ni čudno, da ljudje, ki so nedavno rohneli proti Pruski, zdaj počenjajo, kakor da bi bili najbolji prijatelji Bismarkovi?

Izvirni dopisi.

Iz Maribora, 30. aprila. „To bode veselje, to bode srečen dan, ker homo obhajale god svojega dobrega očeta! Čuj ti Roza! Jaz že skoro ne morem dočakati tiste prevesele ure, ko se bode slovesnost pričela. A veš Treza! jaz pa že naprej vidim, kako bode vse lepo. Zato le hitro stopajmo.“ Take pogovore si dne 26. aprila lahko na vse zgodaj slišal med učenkami, ki so praznično oblečene dohajale v šentpetersko šolo pod Mariborom, ki tako vrlo napreduje pod vodstvom č. šolskih sester. In res! to ti je bila radost za mlada, nedolžna srca! Prečastiti gospod kanonik Marka Glaser je obhajal ta dan svoje godovanje in pa sedemdesetletnico. Ž njim veselil se je posebno dekleški zavod, kteremu je dal blagi gospod po velikem trudu in prizadevanju življenje, za ktere ga pa še tudi sedaj neprenehoma očetovski skrbi. Okoli pol sedmih je služil p. č. godovnjak slovesno sv. mašo v farni cerkvi, o kateri se v resnici reči mora, da je posvečena sv. Petru, ker ima največ podob in malarij iz bogatega življenja tega prvaka sv. apostolov. Za tem je bila kakor po navadi Markova procesija na prijazni griček v prekrasno romarsko cerkveno Matero božje, ki se tudi v istini Marijina cerkev imenovati zamore. Cele lavrentanske litanije so lepo razmerno ob steni fresko naslikane. Nekatere podobe so pravo umetniško delo. S to hišo božjo si je postavil č. gospod kanonik lep spomenik, ki oznanjuje in bode oznanjeval daleč okrog njegovo slavo.

Po dokončani cerkveni slovesnosti zbrale so se deklice v šolskem poslopji. V to odločena sobana je bila lično okinčana. Cvetje in zelenje je prepregalo okna, stene, podobe. Prostor za prečastitega imenjaka je bil ves z venci in cveticami obsut. Ko ta, spremljan od več duhovnikov, vstopi, pozdravila ga je krepko vesela mladež. Sedaj nastopi 11 belo oblečenih deklet, ki so v gladki slovenščini pa tudi nekoliko v nemščini na razni način čestitale svo-

posujejo in oropajo. A Oglej še stoji. Zdaj se obračam k vam, senatorji, vi, ki ste bili priče tem navalom, vi, s sivo brado in belimi lasmi, vzdignite se, povejte tem nazočim mladim možem, se je li kedaj Oglej pogajal na lastnem zemljišči s sovražnikom? Ne, ne, bojeval se je, bil se je za pravico in svobodo, bil se je, a če je onemogel, znal je tudi umreti. Starček, odgovorite, ni bilo tako...?“

Grobna tihota. V očeh sivolasih senatorjev svitlé se solze, z glavo prikimovaje pritrujejo besedam navdušenega govornika.

„No toraj“, nadaljuje govornik, „hočemo mi, mi sinovi starih Rimljanov, osramotiti naše mesto, da na prvi mah orla pred sovražnikom malodušno pobesimo? Ne! Kot pradedje bomo se bojevali, dokler bode še kaka kapljica krvi v naših žilah, in če onemoremo, poginemo slavno na groblji našega mesta.“

„Da, da“, kličejo navdušeno mestjani, „da, bojevali se hočemo, rešiti naš Oglej, in če ne, ž njim končati tek svojega življenja.“

„A še nekaj“, nadaljuje zadovoljen Menapij, „v boju nam bodo naši otroci in naše

jemu skrbnemu očetu in varuhu. Pa na enkrat, kakor bi trenil, nastane tihota in neka deklica prične nježno: „slišim od daleč ploskanje valov in rahlo petje veslarjev“ itd. In tako ti je tudi bilo. Od zadej precej dolge sobane zaslišalo se je lahno veslanje in milo doneče petje, ki je polagoma naraščalo. Razdanilo se je še le sedaj vsem pričujočim slušateljem, kaj ima pomeniti vsa priprava. V zatonu bila je namreč postavljena ladjica, ki naj bi predstavljala šent-petersko župnijo, posebno pa dekliško šolo. Raz čedno ozaljšanih jader svetilo se je z zlatimi črkami pisano ime Device Marije, vrh jambora lesketala se je podoba previdnega, spretnega, neustrašljivega kormara — p. č. Marka Glasera. V ladijskem prostoru je mrgolelo neizmerno veselih brodarjev, ki so primerne pesmice popevali in z majhnimi zastavami po zraku križlali — vse na čast svojemu zvedenemu vodniku. Kar se je deklamovalo ali prednašalo, bodi v vezanej ali nevezanej besedi — in tega je bilo dosta — izdelale so pridne in pobožne šolske sestre, ki so pravi kinč te okolice. Ko so učenke svojo nalogo dovršile, zahvali se jim prisrčno gospod kanonik za ljubeznive čestitke. Ko je povdarjal, da naj za-nj molijo, ker so mu dnevi že šteti, in smrt že blizu, razsolzili so se vsi pričujoči duhovniki, učiteljice in učenke. Mnogozaslужni gospod je bil rojen dne 14. oktobra 1806 v Rušah, v kraji zgodovinsko znamenitem zaradi nekdanje jezuitske gimnazije. Mašnik je bil posvečen dne 3. maja 1829. Župnik je že 34. let. Da nam ga Bog še obilo let zdravega in krepkega obrani!

Domače novice.

V Ljubljani, 4. maja.

(Iz deželne odbora.) V poslednji seji je deželni odbor dovolil, da se učitelj Janez Kerne imenuje za definitivnega vodjo in nadučitelja v Šent-Vidu poleg Ljubljane. — Izpraznjena služba sekundarja v tukajšnji bolnišnici podelila se je dr. Edvardu Šavniku. — Poleg družih rešitev v cestnih zadevah je gledé preložitve gaberske ceste v postonjskem okraji dobil deželni inženir nalog, dotični načrt pretrasti in o tem odboru poročati. — Občini Ustje se je dovolilo 20 odstotkov občinske priklade na neposredne davke. — Dalje je odločil deželni odbor, naj se volita nova občinska zastopa v spodnji Idriji in v Slivnici v ljubljanskem okraju, ter je potrdil občinske takse, ktere je sklenila občina v Krškem. „Nov.“

(Banka Slovenija) bode imela 6. junija svoj občni zbor. Delničarji, ki se ga hočejo vdeležiti, morajo do 24. t. m. pri blagajnici vložiti svoje delnice.

(Pri povišanji vojaških služb) je major Maksimilijan Köhler pri 25. batalijonu kranjskih brambovskih strelcev imenovan za oberstlejtevananta, stotnik Karl Komp pri 24. batalijonu za stotnika I. vrste, častnik Franc Fuhrmann pa za nadčastnika.

(G. Gotfrid Friedrich) je imenovan za stalnega koncipista pri deželni vladi kranjski.

(Nesreča.) Smajni dan se je splašil med Šiško in Ljubljano konj mlinarja A. Malenška izpod Šmarne gore, vrgel svojega gospodarja raz voza in ta se je tako hudo poškodoval, da je že drugi dan v ljubljanski bolnišnici umrl. — Isti dan se je splašil ravno tam konj pred vozom, na katerem so sedele štiri osebe. Tri so padle raz voza, pa se le malo poškodovale.

(Skušnje čitalničnega pevskega zbora) za poletne veselice se začno v petek, 5. maja, in

se bodo vsak petek redno nadaljevale. — Gospodje pevci, ki želijo iznova vstopiti v čitalnični pevski zbor, naj se oglašijo v omenjenih dnevih ob 8. uri zvečer pri pevovodji.

Čitalnični odbor.

(Koncert) gg. Försterja in Gerstnerja 2. t. m. je v umetniškem oziru presegal vse dosedanje letošnje sezone. G. Förster se je odlikoval na harmoniumu, g. Gerstner pa na gosli. Tudi petje gospice Marije Orlove in vokalnega kvarteta: Razinger, Schäffer, Valenta, Kagnus, bilo je izvrstno; pogrešali smo le eno, namreč — polne dvorane.

(Slovensko gledališče.) „Pariški potepuh“ v nedeljo ni napolnil hiše tako, kakor bi bili beneficijantini gospej Odijevi želeli. Mnogo je bil temu kriv nek povodni skakač, ki je isti večer vabil ljudi na bregove Ljubljane. Igra sama na sebi nima posebne vrednosti, pa se je vendar v kljub preglasnemu šepetalcu gladko izpeljala, zlasti sta se odlikovala beneficijantinja in gospod Kocelj, pa vojaška godba. — Benefica gospice Namretove, ktero smo že zadnjič naznanili, se je preložila na soboto 7. t. m. — V nedeljo 8. t. m. pa bo obhajal gospod Kajzelj svoj večer, izbral si je v ta namen po nemški „Dr. Fausta Hauskappchen“ poslovenjeno prav dobro burko „Dr. Faustova kapica.“ Ime gospoda Kajzelja in njegove za-sluge za slovensko gledališče so nam porok, da bo gledališče natlačeno polno.

(Naznanilo kegljavcem.) Dne 1. t. m. se je začelo in bo trajalo do 25. t. m. v ljubljanski čitalnici kegljanje za dobitke, katerih je vseh skup 14 in ki so vredni 300 gld. Prvi dobiček ima vrednosti 80 gld., zadnji 5 gld. Čisti dobiček je namenjen „dramatičnemu društvu“ in „narodni šoli“, zato in pa zavoljo dragocenih dobitkov bo vdeležba gotovo živahna.

(Te-le obligacije kranjske zemljišne odveze) so bile 29. aprila izžrebane:

S kuponi po 50 gld.: št. 406, 417, 443.

S kuponi po 100 gld.: št. 67, 338, 343, 347, 416, 474, 540, 543, 722, 741, 750, 1142, 1198, 1238, 1403, 1493, 1753, 1930, 1932, 1965, 1974, 2051, 2144, 2416, 2637, 2660, 2775, 2820, 2909, 2931, 2941, 3078, 3101;

S kuponi po 500 gld.: št. 92, 273, 278, 349, 480, 650, 722, 792;

S kuponi po 1000 gld.: št. 54, 63, 177, 507, 545, 780, 828, 915, 1102, 1135, 1176, 1168, 1207, 1277, 1286, 1304, 1329, 1339, 1614, 1693, 1785, 1885, 1896, 1929, 1980, 2254, 2275, 2318, 2359, 2374, 2380, 2409, 2442, 2446, 2484, 2560, 2596, 2679, 2777;

S kuponi po 5000 gld.: št. 60, 160, 214, 389, 577;

Lit. A. št. 360 s 24630 gld.

„ „ „ 912 „ 500 „

„ „ „ 1370 „ 2250 „

„ „ „ 1557 „ 100 „

„ „ „ 1569 „ 150 „

„ „ „ 1642 „ 5000 „

„ „ „ 1650 „ 5000 „

„ „ „ 1694 „ 500 „

Na obligacijo s kuponi št. 115 za 500 gld. odpade del 420 gld.

Izžrebane obligacije se bodo čez 6 mescev pri deželni kasi izplačevale.

Tudi se naznanja, da te le že prej izžrebane obligacije še niso izplačane:

št. 74, 275, 306 po 50 gld.;

št. 137, 204, 346, 494, 601, 921, 946, 1119, 1254, 1326, 1432, 1843, 1937, 1939, 2041, 2162, 2209, 2351, 2352, 2369, 2576, 2711, 2768, 2928 po 100 gld.;

št. 211, 218, 310, 316, 553, 728 po 500 gld.;

št. 234, 244, 290, 656, 869, 987, 1114, 1502, 1590, 2037, 2163, 2302, 2339, 2492, 2579, 2707, 2830, po 1000 gld.;

št. 647 za 5000 gld.;

Litera A. št. 678 za 70 gld.

Kdor ima ktero teh obligacij, naj si jo da nemudoma izplačati, ker se od tistega dne, ko je imela biti izplačana, od nje ne plačujejo nobene obresti. Če bi bila pa narodna banka izplačala kak kupon, ki je že zapadel, bi se moral ta znesek utrgati pri istini.

(Cena govedine meseca maja): Kilogram najboljšega mesa 48 kr., srednjega 40 kr., slabjega 32 kr.; meso kravje in nepitanih volov pa je po 42, 34 in 26 kr.

(Umrlo) je v Ljubljani meseca aprila 70 oseb, 35 moškega in 35 ženskega spola.

Razne reči.

— Pražka „Politik“ od 28. t. m. prinaša sledeče pismo:

„Slavno uredništvo!

Po svojej darežljivosti obče znani česki národ vaš je doslej mnogo storil za podporo v Dalmacijo pribeglih Hercegovincev, za ublaženje bolečin starcev in sirot. Česki národ je s pokazano bratovsko ljubeznijo ustanovil si lep spomenik v srcu mučeniškega národa. Ali so potrebe velike. Kakor veste, vstanek je v Bosni zavzel velike razmere. Ob enem raste od dne do dne število beguncev. Gorke prošnje za pomoč prihajajo od vseh strani središnjemu odboru v Zadru. V tacih okoliščinah je treba, da bratje Slovani z novimi žrtvami priteko v pomoč bednim vstašem, ker Turki delajo sedaj poslednji obupni svoj korak, da upotrebivši vse sile potlačijo kristijane. S tega vas prosim, da ponovite poziv na česke rodoljube, da bi ovi nove prinese na oltar slovanske vzajemnosti položili, ter s tem načinom ljudstvu mučnikov pomagali.

V Zadru 18. apr. 1876.

Dr. M. Klaić.

(Ta poziv isto tako velja Slovencem. S tega je naš ljubljanski odbor za milodare pribeglim iz Hercegovine in Bosne poslal predvčeranjem zadnje nabranih 300 gld. središnjemu odboru v Zader. Slovenski odbor v Ljubljani sprejema še dalje milodare. Ponovite jih Slovenci, ki kolikaj morete.)

— Učiteljske službe so izpraznjene: V Sorici (400 gl.), v Zalemlogu (400 gl.), v Poljanah (450 gl.), v Tržiču (400 gl.). Prošnje naj se oddajo do 10. junija dotičnim krajinim šolskim svetom.

— Zahvala. Da se „Podpornemu društvu za borne dijake“ v Novem mestu občno priznava, vljudo pripomaga, to kažejo blagovoljni doneski, ki so jih dale razne prilike, namreč: Popularna predavanja v gimnazijski dvorani — 57 gld. 70 kr., gledališčina predstava v čitalnici — 54 gld. 50 kr., koncert v kazini — 100 gld. 30 kr. S tem javno izreka lepo zahvalo odbor.

— Kamniška narodna čitalnica bo napravila v nedeljo dne 7. maja veselico s sledečim programom: 1. Deklamacija. 2. „Ban Jelačić-eva surka“, burka v 1 dejanji. 3. Ples. Vljudo se vabijo vsi čast. gosp. udje, ki naj blagovolijo tudi sposobne neude sabo pripe-ljati. Vročja želja tukajšnjih narodnjakov je, da bi se čast. gg. ljubljanski narodnjaki vde-ležili sedaj v prijetnem pomladanskem času te veselice. — Začetek ob 8. uri zvečer.

O d b o r.

— Po dopisu sl. ministerstva kmetijstva pride c. kr. ministerski svetovalec dr. Lorenz iz Dunaja, pozvedit še marsikaj zaradi naprave kmetijske šole na Dolenskem.

— Curtiusova Slovnica. Iz Maribora se nam piše: V zadnji „Zori“ str. 140 čitamo, da se je Curtius-ova grška slovnica „prestavila v angleški, italijanski, česki, ogerški, norveški in švedski jezik.“ Pristavljamo, da jo je v hrvaščino prevel prof. Franjo Petračić. Tiskana je v Zagrebu leta 1867.

— „Kratek razgovor o bolj važnih dosedanjih iznajdbah in posebno o strojih ali mašinah, železnicah in telegrafiji kot obrodkih čudodelne moči človeškega duha“ — tako je naslov 83 strani debeli knjižici, katero je spisal za slovensko ljudstvo in na svetlo dal gospod Josip Godina-Verdelski v Trstu. Naslov že naznanja na drobno obseg in zadržaj knjige, ktere namen je priprosto ljudstvo slovensko v popularnih pogovorih soznati z najnovejšimi iznajdbami. Poduk pojasnujete tudi dve podobi, namreč podoba lokomotive ali parovoza in telegrafičnega aparata. Gospod Godina-Verdelski se sploh prizadeva slovensko ljudstvo obdariti s popularno-podučljivimi knjigami, zato mislimo, da bo tudi ta poduka željnemu ljudstvu dobro došla. Dobiva se zdaj, kolikor nam znano, pri pisatelju samemu v Trstu. Želeti je, da bi se je ljudstvo poprijelo s takim veseljem, kakor jo je gospod pisatelj spisal.

— Sodnijska obravnava proti nekterim razkolniškim škofom in ministrom na Grškem je komaj končana, in že se ima pričeti druga proti ministerstvu Bulgarisovemu zaradi prelomljenja vstave. Zoper ministre bo pričalo 293 ljudi.

— Banatskih ali golubaških komarjev je zadnje dni preteklega meseca v okolico Temešvara toliko privrelo, da je živina, ki je bila na mestnem pašniku na paši, vsa preplašena pridirjala domu. Kakor temešvarski časnik piše, so napadli ti komarji več konj, goved in prešičev in jih pomorili. Samo v občini liebliški so pomorili 80 konj, v bučiaškem okraju več sto živine vsake vrste, in povsod po cestah se vidi mrhovina pomorjene živine. V Temešvaru je zato 24. aprila mestna gosposka oklicala prepoved, da noben gospodar ne sme živine na pašo gnati, pa tudi druge obrambe zoper grozoviti ta mrčes so se učinile. — Ta mala mušica se krikaže mnogokrat v velicah gostih rojih na spodnji Donavi v banatskem vojaški granici in v nasproti ležeči Srbiji. Takrat zapusti živina po naravnem nagonu pašnike in beži v vasi in hleve. Ti ko-

marji poiščejo na živinčetu mehke, nježne, gole dela, vsedajo se okoli oči, na gobec, v nosnice in lazijo celó v ušesa, v golt in v sapnik. Vsak vbod (pik) tega komarja vzrokuje pekoč, srbeč in trd boleč otok; mnogo vbojev živino zaljeto velikih oteklin umori. Dogodilo se je že tudi, da so ti komarji majhne otroke pod milim nebom umorili.

Umrli so:

Od 30. aprila do 3. maja. Marija Šuštaršič, gostača žena, 59 l., za splošno vodenico. Anton Fajgelj, gostač, 63 l., za vodenico. Marija Perko, sop. mlin. pomočnika otrok, 8 m., za glavno vodenico. Ignacij Erdinus, delavec, 25 l., za pljučnico. Franc Vlostjan, jetnik v posilni delavnici, za pljučno sušico. Katarina Rogelj, železn. delavca otrok, 5 1/2 l., za možg. vnetjem. Andrej Malenšek, mlinar, 62 l., za pretresenjem možgan.

Eksekutivne dražbe.

8. maja. 3. Marije Feldner-jeve iz Kranja (3250 gl.). — 4. Jan. Pavlič-ovo iz Bozega (1270 gl.), oba v Ipavi. — 3. Ane Praprotnik iz Občine v Litiji. — 2. Miha Hostan-ovo iz Vel. Mrasvega (753 gl.). — 2. Jože Pirce-ovo iz Grčečje vasi (923 gl.), oba v Krškem.

9. maja. 3. Jože Šepe-ovo iz Hudeja v Trebnjem. — 2. Jurij Frank-ovo iz Čelja (1800 gl.). — 2. Jak. Sittinger-jevo iz Parij (1400 gl.). — 2. Miha Šabe-ovo iz Šilertaborja (1000 gl.). — 2. Matija Bremen-ovo iz Knežaka (1000 gl.). — 2. 2. Jan. Grl-ovo iz Tolminja (1400 gl.). — 2. J. Zadnik-ovo iz Celja (1700 gl.), vse v Bistrici. — 2. Matija Bac-ovo iz Semica (865 gl.) v Metliki. — 3. Tone Penko-vo iz Nadanjesela (520 gl.) v Postojni. — 3. Franc Kopatin-ovo iz Šent-Vida (2500 gl.) v Ipavi. — 3. Fr. Šantelj-ovo iz Bel-ske (1069 gl.) v Postojni. — 2. Štef. Skala-ov iz Vrtač (470 gl.) v Metliki. — 1. J. Milharčič-ovo iz Hraš (1011 gl.). — 1. Fr. Zrimšek-ovo iz Šent-Petra (1484 gl.). — 1. Fr. Lenarčič-ovo iz Nadanje sela (2000 gl.), vse v Postojni.

10. maja. 3. Ant. Česnik-ovo iz Blatnika (570 gl.). — 3. Jak. Likon-ovo iz Postojne (2345 gl.), oba v Postojni. — 2. Martin Jerem-ovo iz

Podgorice (2010 gl.). — 2. Ane Jerom-ove (180 gl.). — 2. Jan. Polh-ovo iz Senožec (1165 gl.), vse v Ljubljani. — 2. Andr. Ukmer-jevo iz Ustja (280 gl.) v Ipavi.

Telegrafične denarne cene 3. maja.

Papirna renta 65.65 — Srebrna renta 70. — 1860letno državno posojilo 110.50 — Bankine akcije 870 — Kreditne akcije 139. — London 119.60 — Srebro 103.15 — Ces. kr. cekini 5.66 — 20frankov 9.54.

Izurjen mežnar

išče službe. Več se izve pri vredništvu „Slovenca“.

(27—1)

Častilci sv. Očeta

imajo priliko kupiti posebno lepo, naj-novejšo podobo

Pija IX.

Izvirno podobo je vsled naročila grofa Chamborda naredil imeniten rimski umetnik; kopije pa 26" visoke in 18 1/2" široke v tako imenovanem oljnotisu izdala je umetna naprava Kornova v Lützowu, kot spomenico na obletnico 30letnega višjega pastirovanja, ki jo bodo sv. Oče obhajali 16. junija t. l. Vrli katoličani si prizadevajo za razširjanje tega mojsterskega dela, katero so sv. Oče s pristrčno zahvalo blagovolili sprejeti in ki je pohvaljeno tudi od kardinala Antonellija. Zato tudi mi podobo iskreno priporočamo vsem in to tem bolj, ker to početje bode tudi v korist sv. Očetu. Podoba namreč velja 4 gld. 50 kr.; od tega dobi umetnik 3 gld., 50 kr. gre listom za razširjanje, 1 gld. pa kot dar za sv. Očeta, ki se jim bode od hiše Kornove izročil z imenikom naročnikov vred. Kdor bi tedaj želel to podobo, naj se za-njo oglasi saj do konca meseca maja pri preč. gospodu stolnemu dekanu **Jožefu Zupanu** ali pa pri **opravništvu „Slovenca“**, katero bode naročila, pošiljanja itd. oskrbovalo. Denar se pošlje ali precej, ali pa ko podoba dojde. Naj jo naroči, kdor le količjak more, gotovo se ne bo kesal!

(1—8)

Zobni zdravnik

med. in kir. dr. Tanzer iz Gradca

je zdaj v Ljubljani pri „Slonu“ v II. nadstropji sobna št. 36—37 in zdravi v zobnem zdravilstvu in zobni tehniki

vsak dan od osmih zjutraj do petih popoldne.

Ostane tu le še 10 dni, tedaj se vljudno prosi, naj vsak naglo porabi ta čas.

Njegovi ces. kr. privilegirani, salicilno kisli in dobro skušeni zobni pripravki: 1 steklenica antiseptične ustne vode 1 gold., 1 velika škatljica zobne štupe 1 gold., 1 škatljica paste 80 kr. in 1 paket paste 30 kr. — se dobivajo pri njem in gospodu Biršicu, E. Mahru in česarji Lud. Businaro v Ljubljani, pri gosp. Marinšku v Loki in v lekarni v Kamniku in Kranji.

(25—2)

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniški izdelana slika

Vodje i junaci iz ustanka u Bosni i Hercegovini:

Luko Petković — Mičo Ljubibratić — Bogdan Zimonić — Milovan Bošković — Peko Pavlović — Lazar Sočica — Melentije Perović — Petar (Pecija) Petrović — Stojan Kovačević.

Slika je litografil A. Šibert. — Slika je s slovenskim podpisom. — Slika je 90 centimetrov dolga a 63 centim. široka.

Cena je slici 1 for. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adresu:

P. Janković, Wien III. Ungargasse Nr. 2.

Novci se pošiljajo v plačenim pismu ili po poštnoj nakaznici, kakor je komu ljubo, tudi na listnici se lahko javi, pa se mu po poštnem povzetku pošlje.

Preprodaveci, koji za gotovi denar naroče najmanj 10 slik, dobivajo komad po 1 for. in franco pošiljanje.

Cena je tako nizka, da je vsak nabaviti more.

Brez ove velike in umetniški izdelane slike ne bi trebala, da bi bila ni jedna družina, koja se interesuje za vatanek v Bosni in Hercegovini.

(26—2)